

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015
Кафедра дизайну

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ФТБ

(прот. № 5 від «25» 11 2025 р.)

Декан

Надія ВЕДМІДЬ

ЕРГОНОМІКА /
ERGONOMICS

РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE

освітній ступінь	бакалавр	/ bachelor
галузь знань	02 Культура і мистецтво	/ Culture and Arts
спеціальність	022 Дизайн	/ Design
освітня програма	Дизайн	/ Design

Київ 2025

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ заборонено

Автор: Валерій СТРИЛЕЦЬ, кандидат мистецтвознавства, доцент

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри дизайну
14 листопада 2025 року, протокол № 6.

Рецензенти: Руслана БЕЗУГЛА, доктор мистецтвознавства, доц.
Олександр ДУДКА, власник ФОП «ДУДКА»

**ЕРГОНОМІКА /
ERGONOMICS
РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр	/ bachelor
галузь знань	02 Культура і мистецтво	/ Culture and Arts
спеціальність	022 Дизайн	/ Design
освітня програма	Дизайн	/ Design

1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
	Всього годин/кредитів	з них			
		лекції	практичні заняття	самостійна робота здобувачів вищої освіти	
Тема 1. Предмет і об’єкт досліджень, мета і завдання ергономіки	12	2	-	10	УО, КСР, П
Тема 2. Ергономічні вимоги до створення штучного середовища	12	2	-	10	УО, КСР,
Тема 3. Роль освітлення у формуванні предметного середовища	20	4	4	12	УО, КСР
Тема 4. Значення кольору у формоутворенні середовища	18	2	4	12	УО, КСР
Тема 5. Психологічні аспекти формування комфортного предметного середовища	16	2	2	12	УО, КСР
Тема 6. Ергономіка та ергодизайн в облаштуванні різних видів штучного середовища	18	2	4	12	УО, КСР
Тема 7. Ергодизайн меблів та обладнання інтер’єрів	20	4	4	14	УО, КСР
Тема 8. Особливості ергодизайну житлового середовища	22	4	4	14	УО, КСР, П
Тема 9. Ергономічний підхід створення інтер’єрів громадських будівель	22	4	4	12	УО, КСР, П
Тема 10. Ергономіка виробничого середовища	4	4	4	12	УО, КСР
Разом по дисципліні	180/6	30	30	120	
Підсумковий контроль					Е

Умовні позначення: **УО**- усне опитування, **КСР**- контроль самостійної роботи ; **П** – перегляд; **Е** – екзамен.

2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ, ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
Знати: предметну область та розуміння професійної діяльності. Вміти: зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; Застосовувати знання	Лекція 1. Предмет і об’єкт досліджень, мета і завдання ергономіки 1. Історія виникнення та етапи розвитку ергономіки в контексті розвитку дизайну. 2. Ергономіка і її місце в системі наукових знань. Предмет і об’єкт досліджень ергономіки. 3. Державні стандарти з дизайну та ергономіки. Основні терміни і поняття ергономіки. 4. Мета і завдання ергономіки. Чинники ергономіки. Вимоги до творів дизайну з позицій ергономіки. 5. Принципи дизайну з позицій ергономіки. Оптимальність рішень – важливий принцип і підхід в ергодизайні. Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [9-71], 2 [10-60], 3 [10-50] Додатковий: 6, 7, 8, 9, 10, 12 [88?89], 13 [184-187] Інтернет-ресурси: 18, 21	2
	Самостійна робота На вибір студента пропонується самостійна робота, що передбачає поглиблене вивчення окремих питань теми на основі опрацювання спеціалізованої літератури: 1 [9-71], 2 [10-60], 3 [10-50], 6, 7, 8, 9, 10, 12 [88?89], 13 [184-187], та пошуку інформаційних джерел у середовищі Інтернет: 18, 21.	10

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
прикладних наук у професійній діяльності; визначати чинники формування простору інтер'єрів, типи та класифікацію інтер'єрів, меблів за різними ознаками.	Питання для поглибленого вивчення: 1. Історія, предмет і об'єкт досліджень ергономіки. 2. Державні стандарти з дизайну та ергономіки. Основні терміни і поняття ергономіки. 3. Чинники ергономіки. 4. Вимоги та принципи дизайну з позицій ергономіки	
Знати: як оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт Вміти: використовувати сучасні принципи та методологічні засоби ергономіки проєктування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну, застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності	Лекція 2. Ергономічні вимоги до створення штучного середовища 1. Чинники, що визначають принципи оптимізації предметного середовища. 2. Ергономічні вимоги до створення штучного середовища. Відповідність штучного середовища критеріям антропометрії. 3. Ергономічна складова функціонального методу проєктування планів будівель. 4. Інтелектуальні системи як вимоги та необхідна складова проєктної ергономізації штучного простору. 5. Специфіка проєктування архітектурного простору для маломобільних груп громадян. Безпека життєдіяльності та пересування людей з обмеженими можливостями, проєктування безбар'єрного середовища будівель і споруд. Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [98-126, 318-334], 2 [66-82, 90-139], 4 [164-177]	2

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
	Додатковий: 6, 7, 8, 9, 10, 12 [59-64, 67-70, 88-89, 121-127, 139-140, 153-156], 14 [166-177] Інтернет-ресурси: 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25	
	Самостійна робота На вибір студента пропонується самостійна робота, що передбачає поглиблене вивчення окремих питань теми на основі опрацювання спеціалізованої літератури: 1 [98-126, 318-334], 2 [66-82, 90-139], 4 [164-177]. 6, 7, 8, 9, 10, 12 [59-64, 67-70, 88-89, 121-127, 139-140, 153-156], 14 [166-177], та пошуку інформаційних джерел у середовищі Інтернет: 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25. Питання для поглибленого вивчення: - Чинники, що визначають принципи оптимізації предметного середовища. - Принципи та методологічні засоби ергономіки. Комплекс ергономічних вимог до проектування інтер'єрів, меблів та обладнання: антропометричні, фізіологічні, психофізіологічні, соціально-психологічні, санітарно-гігієнічні. - Ергономічна складова функціонального методу проектування планів будівель. - Інтелектуальні системи як вимоги ергономізації штучного простору. - Специфіка проектування архітектурного простору для маломобільних груп громадян.	10
Знати:	Лекція 3. Роль освітлення у формуванні предметного середовища	4

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
предметну область та розуміння професійної діяльності; розміщення обладнання при формуванні внутрішнього простору; комплексних вимог до обладнання різного призначення. Вміти: здійснювати підбір обладнання з метою реалізації дизайн-проектів; предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.	1. Фізична природа світла. 2. Природне освітлення. 3. Штучне освітлення. Світловий потік – освітленість – яскравість. Пріоритетність застосування природного освітлення. 4. Ергономіка і дизайн світлового обладнання. Світло як дієвий фактор виявлення якості форми в архітектурі середовища. Застосування світло-технічного обладнання в інтер'єрі. 5. Вечірнє і святкове освітлення архітектурного середовища. 6. Сучасні технології світлотехнічного обладнання. Характеристики основних освітлювальних приладів. Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [106-113], 2 [93-105], 5 [60-122, 126-158, 160-180, 184-205] Додатковий: 8, 9, 10 Інтернет-ресурси: 20, 21, 25	
	Самостійна робота На вибір студента пропонується самостійна робота, що передбачає поглиблене вивчення окремих питань теми на основі опрацювання спеціалізованої літератури: 1 [106-113], 2 [93-105], 5 [60-122, 126-158, 160-180, 184-205], 8, 9, 10, та пошуку інформаційних джерел у середовищі Інтернет: 20, 21, 25. Питання для поглибленого вивчення: 1. Природне освітлення.	12

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
	2. Штучне освітлення. 3. Сучасні технології світлотехнічного обладнання. Характеристики основних освітлювальних приладів. 4. Вечірнє і святкове освітлення архітектурного середовища. 5. Світло як дієвий фактор виявлення якості форми в архітектурі середовища. Застосування світло-технічного обладнання в інтер'єрі.	
	Практичне заняття № 3 Роль освітлення у формуванні предметного середовища Мета: опанування послідовності проєктування інтер'єрів. <i>Завдання</i> 1. Зробити плани житлових квартир та громадських будівель із врахуванням природнього освітлення. 2. Зробити плани основних систем електро- постачання, житлових квартир. 3. Виконати технічне завдання на проєкт і ескізний проєкт. 4. Підбір і пошук усіх необхідних матеріалів і обладнання. 5. Зробити планувально-функціональні креслення освітлювального обладнання індивідуального житлового будинку.	4
Знати: предметну область та розуміння професійної діяльності. Вміти:	Лекція 4. Значення кольору у формоутворенні середовища 1. Властивості кольорів. 2. Психофізичний вплив кольору на психологію та фізіологічні функції людини. 3. Специфічні особливості використання кольору в інтер'єрі. Хроматичні кольори. Ахроматичні кольори.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
визначати мету, завдання та етапи проєктування, здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності, узгоджувати функціональну та естетичну вимогу дизайну інтер'єрів.	4. Поняття «колористики» в ергономіці. Функціональне призначення застосування кольору. Взаємозалежність кольорового вирішення інтер'єрів від функцій. 5. Чинники що впливають на створення колірної композиції інтер'єру. Колір як дієвий фактор виявлення якості архітектури середовища. Колірна гармонізація просторових структур. 6. Взаємодія кольору і світла в інтер'єрах приміщень різного призначення. Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [113-126], 2 [105-123], 5 [8-56] Додатковий: 8, 9, 10, 11 [60], 12 [19-112, 153], 13 [10-126], 16 [68], 17 Інтернет-ресурси: 21, 23	
	Самостійна робота На вибір студента пропонується самостійна робота, що передбачає поглиблене вивчення окремих питань теми на основі опрацювання спеціалізованої літератури: 1 [113-126], 2 [105-123], 5 [8-56], 8, 9, 10, 11 [60], 12 [19-112, 153], 13 [10-126], 16 [68], 17, та пошуку інформаційних джерел у середовищі Інтернет: 21, 23. Питання для поглибленого вивчення: 1. Властивості кольорів. 2. Специфічні особливості використання кольору в інтер'єрі. 3. Поняття «колористики» в ергономіці. Функціональне призначення застосування кольору.	12

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
	4. Чинники що впливають на створення колірної композиції інтер'єру. 5. Психофізичний вплив кольору на психологію та фізіологічні функції людини. 6. Взаємодія кольору і світла в інтер'єрах приміщень різного призначення.	
	Практичне заняття № 4 Значення кольору у формоутворенні середовища Мета: опанування послідовності ергономічного проектування інтер'єрів. <i>Завдання</i> Тема. Опрацювати під конкретну тему ергономіки кольорових відношень види, плани архітектурної споруди. 1. Психофізичний вплив кольору на психологію та фізіологічні функції людини. Формат А4. 2. Специфічні особливості використання кольору в інтер'єрі. Хроматичні кольори. Ахроматичні кольори. Формат А3. 3. Взаємодія кольору і світла в інтер'єрах приміщень різного призначення. Формат А3.	4
Знати: предметну область та розуміння професійної діяльності.	Лекція 5. Психологічні аспекти формування комфортного предметного середовища 1. Вимоги психологічної комфортності середовища. Забезпечення здорового мікроклімату приміщень як виробничого, так і житлового середовища. 2. Ергономічний підхід оптимізації формату професійної діяльності людини.	2

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
Вміти: застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях; застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності.	3. Створення умов для релаксації на виробництві. Роль кольорової гармонії у створенні психологічного клімату інтер'єрів. 4. Вплив формальних ознак середовища на характер поведінки і діяльності людини. 5. Психологія сприйняття елементів архітектурного середовища. Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [145-154], 2229-235], 5 [8-20] Додатковий: 12 [112-118], 13 [10-55], 15 [50], 16 [65] Інтернет-ресурси: 20, 21, 23	
	Самостійна робота На вибір студента пропонується самостійна робота, що передбачає поглиблене вивчення окремих питань теми на основі опрацювання спеціалізованої літератури: 1 [145-154], 2229-235], 5 [8-20], 12 [112-118], 13 [10-55], 15 [50], 16 [65], та пошуку інформаційних джерел у середовищі Інтернет: 20, 21, 23. Питання для поглибленого вивчення та практичне завдання: 1. Вимоги психологічної комфортності середовища. 2. Ергономічний підхід оптимізації формату професійної діяльності людини. 3. Створення умов для релаксації на виробництві.	12

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
	4. Вплив формальних ознак середовища на характер поведінки і діяльності людини. 5. Психологія сприйняття елементів архітектурного середовища.	
	Практичне заняття №5 Психологічні аспекти формування комфортного предметного середовища Мета: опанування ергономічної послідовності психологічних аспектів проектування. <i>Завдання</i> Тема. Склад проєктної документації. 1. Забезпечення здорового мікроклімату приміщень як виробничого, так і житлового середовища. 2. Оптимізація формату професійної діяльності людини. 3. Створення умов для релаксації на виробництві. 4. Вплив формальних ознак середовища на характер поведінки і діяльності людини.	2
Знати: предметну область та розуміння художнього образу, професійної діяльності. Вміти: застосовувати сучасні методики проектування	Лекція 6. Ергономіка та ергодизайн в облаштуванні різних видів штучного середовища 1. Завдання ергодизайну в середовищному проектуванні. Класи середовища, види середовища і типи середовища. 2. Ергономіка як принцип художнього вираження цілісності структури об'ємно-просторового композиційного формоутворення. 3. Об'єктивні закономірності формально-змістовних побудов моделей середовища. Цілісність образу в дизайні середовища. Єдність технологічної мови, художніх	2

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну, застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності.	принципів, конструктивних прийомів, матеріалу, форм і деталей. 4. Концепція Фен-Шуй в організації предметного простору. Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [255-425], 2 [90-204] Додатковий: 8, 9, 10, 11 [1-404], 15 [90-159], 16 [1-244] Інтернет-ресурси: 19, 20, 21, 22.	
	Самостійна робота На вибір студента пропонується самостійна робота, що передбачає поглиблене вивчення окремих питань теми на основі опрацювання спеціалізованої літератури: 1 [255-425], 2 [90-204], 8, 9, 10, 11 [1-404], 15 [90-159], 16 [1-244], та пошуку інформаційних джерел у середовищі Інтернет: 19, 20, 21, 22. Питання для поглибленого вивчення: 1. Завдання ергодизайну в середовищному проєктуванні. Класи середовища, види середовища і типи середовища. 2. Ергономіка як принцип художнього вираження цілісності структури об'ємно-просторового композиційного формоутворення. 3. Цілісність образу, єдність технологічної мови, художніх принципів, конструктивних прийомів, матеріалу, форм і деталей. 4. Концепція Фен-Шуй в організації предметного простору.	12
	Практичне заняття №6-7	4

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
	Ергономіка та ергодизайн в облаштуванні різних видів штучного середовища Мета: набуття знань в облаштуванні різних видів штучного середовища <i>Завдання</i> 1. Проаналізувати ласи середовища, види середовища і типи середовища. Виконувати у вигляді схем-таблиць на форматі А4. 2. Цілісність образу, єдність технологічної мови, художніх принципів, конструктивних прийомів, матеріалу, форм і деталей. Виконувати у вигляді схем-таблиць на форматі А4. 3. Фен-Шуй в організації предметного простору. Виконувати у вигляді схем-таблиць на форматі А4:	
Знати: принципи розміщення обладнання при формуванні внутрішнього простору. Складу проєктної документації. Знання та розуміння взаємозв'язку габаритних розмірів меблів з антропометрією людини; адаптивних і результативних функцій	Лекція 7. Ергодизайн меблів та обладнання інтер'єрів 1. Статичні та мобільні форми предметів. Геометричні аспекти формування предметного простору інтер'єру. Дизайн меблів і обладнання. 2. Короткий огляд еволюції дизайну меблів. Принципи оптимальної форми меблевого предмету. 3. Чинник антропометрії у визначенні зручної комфортної форми меблевого виробу. 4. Параметри робочого місця: ергономічний розрахунок, способи і прийоми облаштування. 5. Принципи оптимального розташування меблів і інженерного обладнання в інтер'єрі. Список рекомендованих джерел:	4

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
меблів; системного підходу у проєктуванні меблів. Комплексних вимог до обладнання різного призначення. Оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Вміти: здійснювати підбір обладнання з метою реалізації дизайн-проектів. Здійснювати формотворення меблевих систем; використання основних видів матеріалів, що при організації внутрішнього простору приміщень, особливостей їх застосування для оздоблення різних поверхонь.	Основний: 1 [126-138, 271-283], 2 [204-295], 4 [164-177] Додатковий: 8, 9, 10, 11 [1-404], 12 [11-208], 13 [179-180], 14 [166-177], 15 [204-235], 17 Інтернет-ресурси: 21, 24	
	Самостійна робота На вибір студента пропонується самостійна робота, що передбачає поглиблене вивчення окремих питань теми на основі опрацювання спеціалізованої літератури: 1 [126-138, 271-283], 2 [204-295], 4 [164-177], 8, 9, 10, 11 [1-404], 12 [11-208], 13 [179-180], 14 [166-177], 15 [204-235], 17, та пошуку інформаційних джерел у середовищі Інтернет: 21, 24. Питання для поглибленого вивчення: 1. Геометричні аспекти формування предметного простору інтер'єру. 2. Чинник антропометрії у визначенні зручної комфортної форми меблевого виробу. 3. Параметри робочого місця: 4. Принципи оптимального розташування меблів	14
	Практичне заняття №8-9 Ергодизайн меблів та обладнання інтер'єрів Мета: опанування послідовності виконання комплексної роботи ергодизайну меблів та обладнання інтер'єру. <i>Завдання</i> 1. Створення модулю. 2. Чинник антропометрії у визначенні зручної комфортної форми меблевого виробу.	4

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
Знати: предметну область та розуміння професійної діяльності. Вміти: застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну; застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах; приймати ефективні рішення підбору матеріалів різного призначення при реалізації дизайн-проектів з врахуванням вимог ергономіки, естетики та санітарно-гігієнічних норм.	Лекція 8. Особливості ергодизайну житлового середовища 1. Сучасні технології ергодизайну житлового середовища. 2. Забезпечення умов комфортності проживання. Система «розумний дім». Система «енергонезалежний дім». Система «екологічний будинок». Принципи зручного розташування меблів і впорядкування інженерного обладнання в житловому інтер'єрі. 3. Безпека проживання і проектування шляхів евакуації з виробничого середовища, протипожежні заходи. Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [283-307], 2 [159-186], 4 [164-177] Додатковий: 8, 9, 10, 11, 12 [157-208], 15 [159], 17 Інтернет-ресурси: 18, 20, 21, 23, 24, 25	4
	Самостійна робота На вибір студента пропонується самостійна робота, що передбачає поглиблене вивчення окремих питань теми на основі опрацювання спеціалізованої літератури: 1 [283-307], 2 [159-186], 4 [164-177], 8, 9, 10, 11 [1-404], 12 [11-208], 13 [179-180], 14 [166-177], 15 [204-235], 17, та пошуку інформаційних джерел у середовищі Інтернет: 18, 20, 21, 23, 24, 25. Питання для поглибленого вивчення: 1. Сучасні технології ергодизайну житлового середовища. 2. Забезпечення умов комфортності проживання. 3. Безпека проживання і проектування шляхів евакуації з	14

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
	виробничого середовища, протипожежні заходи.	
	Практичне заняття №10-11 Особливості ергодизайну житлового середовища Мета: набуття навичок в розробці ескізів систем забезпечення умов комфортності проживання в середовищі інтер'єрів. <i>Завдання</i> 1. Система «розумний дім». 2. Система «енергонезалежний дім». 3. Система «екологічний будинок».	4
Знати: зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і	Лекція 9. Ергономічний підхід створення інтер'єрів громадських будівель 1. Чинники проєктування середовища громадських будівель і споруд. 2. Умови візуального комфорту сприйняття середовища. 3. Умови акустичного комфорту сприйняття звукової інформації в середовищі. 4. Теплотехнічні параметри громадських будівель. 5. Умови інсоляції і аерації інтер'єрів громадських будівель. 6. Умови кондиціонування і вентиляції приміщень. 7. Безпека життя і проєктування шляхів евакуації з громадського середовища, протипожежні заходи. Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [307-316], 2 [147-159], 4 [164-177] Додатковий: 8, 9, 10, 11, 12 [59-64, 67-70, 88-89, 121-127,	4

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Вміти: визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі. застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах. Здійснювати раціональне умеблювання внутрішнього простору, враховуючи об'ємно-просторову структуру і технологічність меблів.	139-140, 153-156], 17 Інтернет-ресурси: 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25	
	Самостійна робота На вибір студента пропонується самостійна робота, що передбачає поглиблене вивчення окремих питань теми на основі опрацювання спеціалізованої літератури: 1 [307-316], 2 [147-159], 4 [164-177], 8, 9, 10, 11, 12 [59-64, 67-70, 88-89, 121-127, 139-140, 153-156], 17, та пошуку інформаційних джерел у середовищі Інтернет: 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25. Питання для поглибленого вивчення: 1. Умови візуального комфорту сприйняття середовища. 2. Умови акустичного комфорту сприйняття звукової інформації в середовищі. 3. Теплотехнічні параметри громадських будівель. 4. Умови інсоляції і аерації інтер'єрів громадських будівель. 5. Умови кондиціонування і вентиляції приміщень. 6. Безпека життя і проектування шляхів евакуації з громадського середовища, протипожежні заходи.	12
	Практичне заняття №12-13 Ергономічний підхід створення інтер'єрів громадських будівель Мета: набуття навичок в розробці концепції і виконання ескізів за допомогою взаємозв'язку утилітарно-функціональних, ергономічних умов громадських інтер'єрів. Завдання 1. Розробка ескізів інтер'єру із забезпеченням візуального,	4

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
	акустичного, теплотехнічного комфорту громадського інтер'єру з урахуванням умов інсоляції, кондиціювання і вентиляції приміщень, шляхів евакуації з громадського середовища, протипожежних заходів. 2. Виконати на білому папері формату А-3 (акварель, туш).	
Знати: як оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. Вміти: визначати соціально-економічну, ергономічну, екологічну та світло-кольорову специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі. Навички оцінювати об'єкт проєктування, технологічні процеси в контексті проєктного завдання, формувати художньо-проєктну концепцію;	Лекція 10. Ергономіка виробничого середовища 1. Чинники формування житлового середовища. 2. Планування функціональних зон виробничого середовища. 3. Особливості використання природного та штучного освітлення на виробництві. 4. Інформаційні знакові системи в організації виробничого середовища. 5. Безпека діяльності, транзитні шляхи і проєктування шляхів евакуації з виробничого середовища, протипожежні заходи. Список рекомендованих джерел: Основний: 1 [316-318], 2 [186-195], 4 [164-177] Додатковий: 8, 9, 10, 11, 12 [85-106], 15 [186] Інтернет-ресурси: 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25	4
	Самостійна робота На вибір студента пропонується самостійна робота, що передбачає поглиблене вивчення окремих питань теми на основі опрацювання спеціалізованої літератури: 1 [316-318], 2 [186-195], 4 [164-177], та пошуку інформаційних джерел у середовищі Інтернет: 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25. Питання для поглибленого вивчення:	12

Результати навчання	Навчальна діяльність *	Робочий час, год
1	2	3
дотримуватися стандартів проєктування та технологій виготовлення об'єктів дизайну у професійній діяльності.	1. Чинники формування житлового середовища. 2. Особливості використання природного та штучного освітлення на виробництві. 3. Безпека діяльності, транзитні шляхи і проєктування шляхів евакуації з виробничого середовища, протипожежні заходи.	
	Практичне заняття №14-15 Ергономіка виробничого середовища Мета: набуття навичок пошуку ідеї та формування концепції майбутнього виробу. <i>Завдання</i> 1. Планування функціональних зон виробничого середовища. 2. Інформаційні знакові системи в організації виробничого середовища. 3. Безпека діяльності, транзитні шляхи і проєктування шляхів евакуації з виробничого середовища, протипожежні заходи.	4
Разом по дисципліні		180
Підсумковий контроль		Е

3. КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ З ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Оцінювання результатів навчання студентів з дисципліни «Ергономіка» передбачає проведення таких контрольних заходів:

Форма контрольних заходів	Зміст форми контролю	Максимальна кількість балів
Поточний (семестровий) контроль:	Проводиться на практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань. Враховує активність та участь студента у науково-дослідній роботі, студентських олімпіадах, конференціях, конкурсах за відповідною тематикою дисципліни.	100
<i>Практичні заняття, самостійна робота студента</i>	Загальна кількість практичних занять з дисципліни – 15 (30 год). Максимальна кількість балів за одне практичне заняття – 5 балів (15 занять*5 балів (з врахуванням балів за самостійну роботу)).	75
<i>Підсумковий модульний контроль *</i>	Проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного і практичного навчання студентів як окреме заняття у межах годин, відведених на практичні заняття.	15
<i>Наукова робота</i>	Активність та участь студента у науково-дослідній роботі, студентських олімпіадах, конференціях, конкурсах за відповідною тематикою дисципліни.	10
Підсумковий (семестровий) контроль (екзамен)	Засвоєння студентом програми навчальної дисципліни за навчальний період (семестр), що проводиться як контрольний захід під час екзаменаційної сесії для очної (денна) форми навчання та екзаменаційної сесії для заочної форми навчання).	100
Підсумкова оцінка	Проводиться з метою оцінювання результатів навчання студентів за певним освітнім ступенем. Результат підсумкової оцінки з навчальної дисципліни для студента денної форми навчання визначається як <i>середньоарифметична сума балів поточного (семестрового контролю) та екзамену.</i>	100

**Підсумковий модульний контроль з дисципліни «Ергономіка» здійснюється на останньому за розкладом занятті у вигляді презентації комплексу практичних робіт виконаних ним за результатами вивчення тем дисциплін за семестр з подальшим обговоренням та оцінюванням їх за такими критеріями: відповідність навчальному завданню і вимогам по виконанню (5 балів),*

професійним стандартам (5 балів) і рівень виконання (5 балів). Максимальна кількість балів за презентацію студентом своїх творчих робіт – 15 балів. Формат презентації робіт (на фізичних або електронних носіях та / або у вигляді портфоліо) визначається викладачем. Загальна кількість балів за модульний контроль складає 15 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Кількість балів	Зміст
«3»	Студент демонструє вільне володіння матеріалом теми дисципліни; ознайомлений з рекомендованою літературою, вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела, вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міжтематичні та міжпредметні зв'язки, застосовувати опановані практичні навички дизайн-діяльності.
«2»	Студент демонструє достатньо вільне володіння матеріалом теми дисципліни; ознайомлений з рекомендованою літературою та першоджерелами; відповідь на проблемні завдання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал, самостійно опрацьовані першоджерела та засвоєні практичні навички; допускає неточності та несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначенні основної термінології дисципліни і практичному виконанні завдання, але легко усуває їх завдяки додатковим питанням.
«1»	Студент частково володіє матеріалом теми дисципліни; репродуктивно відтворює зміст лекційного матеріалу та/або основних літературних джерел і шляхи виконання практичного завдання; допускає помилки у визначенні основної термінології дисципліни і практичному виконанні завдання; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання чи вирішити проблемні практичні завдання.
«0»	Студент демонструє нездатність розкрити питання теми дисципліни, відсутність базових знань з теми та вкрай слабке володіння практичними навичками й вміннями здійснення художньо-проектної діяльності; не знає зміст рекомендованої літератури, не володіє нормативною документацією та категорійним апаратом; не засвоїв початкові навички з виконання завдання, що засвідчує низький рівень дизайнерського мислення і практичних вмінь по темі дисципліни.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОЗАУДИТОРНОЇ (САМОСТІЙНОЇ) РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Кількість балів	Зміст
«2»	Робота виконана правильно, повністю і самостійно, засвідчує наявність належного рівня знань та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані.
«1»	Робота виконана, але містить помилки; засвідчує про недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності дотримані частково.
«0»	Робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; стандарти академічної доброчесності не дотримано.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Програмою дисципліни «Ергономіка» передбачено можливість студента брати участь у науково-дослідній роботі, студентських олімпіадах, конференціях, конкурсах за відповідною тематикою дисципліни (на вибір студента). Максимальна кількість балів для зарахування – 10 балів.

Види наукової діяльності, в яких студент може брати участь:

1. Виступ з доповіддю на студентській науковій конференції – 5 балів.
2. Публікація тез конференції/наукової статті – 5 балів.
3. Призове місце на конкурсі/олімпіаді/науковому проєкті – 5 балів.
4. Розробка та презентація індивідуального науково-дослідницького/дизайн проєкту – 5 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) КОНТРОЛЮ (ЕКЗАМЕНУ)

Підсумкова форма контролю за результатами вивчення дисципліни – ЕКЗАМЕН у письмовій формі, Оцінювання результатів навчання студентів в університеті здійснюється за [100-бальною шкалою](#).

Рейтинговий бал (оцінка за шкалою ЄКТС)	Відповідність рейтинговому балу
90-100 (А, відмінно)	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок. Студент демонструє відмінне засвоєння теоретичного матеріалу, наявність глибоких знань з навчальної дисципліни, вміння використовувати набуті знання при виконанні практичних завдань, опанування практичними навичками і вміннями, проявляє самостійність і творчість при вирішенні практичних завдань. Як виняток, зазначений рейтинговий бал може отримати студент, який, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявив активність у науковій роботі за відповідною тематикою, став призером творчого конкурсу або студентських олімпіад, виступав на конференціях тощо.
82-89 (В, добре)	Вище середнього рівня з кількома помилками.

	Студент демонструє засвоєння теоретичного матеріалу, наявність знань з теми або навчальної дисципліни, вміння використовувати набуті знання для виконання практичних завдань, опанування практичними навичками і вміннями, припускаючись незначних помилок і похибок у викладі теоретичного матеріалу й у виконанні практичних завдань, проявляє самостійність при вирішенні завдань. Оволодів програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях і при виконанні творчих допустив помилки.
75-81 (С, добре)	В цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок. Студент демонструє засвоєння теоретичного матеріалу, наявність знань з тем навчальної дисципліни, вміння використовувати набуті знання для виконання практичних завдань, опанування практичними навичками і вміннями, але припускається значної суттєвих помилок і похибок у викладі теоретичного матеріалу і у виконанні практичного завдання.
69-74 (D, задовільно)	Непогано, але зі значною кількістю помилок Студент демонструє засвоєння основних положень теоретичного матеріалу в цілому, але припускається значних помилок і неточностей у визначеннях понять і категорій дисципліни, виконуючи на непоганому рівні практичні завдання, засвідчуючи задовільний рівень оволодіння навчальною програмою дисципліни на репродуктивному рівні, допускаючи у відповідях помилки..
60-68 (Е, задовільно)	Виконання задовільняє мінімальним критеріям Студент демонструє часткове засвоєння основних положень теоретичного матеріалу, наявність прогалин, припускається значної кількості помилок у визначеннях основних понять і категорій дисципліни та виконанні практичних завдань, має прогалини в розумінні основних положень теоретичної частини дисципліни, низькі навички і вміння виконання практичних завдань.
35-59 (FX, незадовільно)	З можливістю повторного складання Студент фрагментарно, поверхово володіє навчальним матеріалом дисципліни, не достатньо опанував, як основні положення теоретичного матеріалу, так і практичні навички й вміння для виконання завдань, і повинен додатково виконати індивідуальне завдання для підвищення рівня своїх знань та практичних навичок для повторно проходження підсумкового контролю.
1-34 (F, незадовільно)	Студент не засвоїв основні положення теоретичного матеріалу теми або дисципліни, не знає визначень основних понять і категорій дисципліни, не володіє практичними навичками і вміннями для виконання завдань

Екзаменаційні матеріали до підсумкового (семестрового) контролю (екзамену) складаються на основі програми та робочої програми дисципліни, охоплюють її зміст та розподілені в екзаменаційних завданнях з дисципліни. Передбачено 3 завдання які оцінюються у 30, 30, 40 балів відповідно.

Загальна оцінка за екзамен визначається як сума балів за усі виконані завдання (100 б. максимум).

Кращим студентам (але не більше 3-ох), які повністю виконали програму з дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі і художньо-проєктній діяльності за тематикою дисципліни, стали призерами студентських олімпіад, конкурсів наукових і творчих робіт, виступали на конференціях та за результатами поточного (семестрового) контролю набрали 90 і більше балів **передбачено виставлення результатів екзамену без виконання екзаменаційного завдання**, про що робиться запис в екзаменаційному листі студента.

Присутність студентів на екзамені є обов'язковою.

Повторне складання екзамену з дисципліни «Ергономіка» допускається, але не більше двох разів. При незадовільній оцінці з першої спроби науково-педагогічному працівнику з даної дисципліни, вдруге екзамен приймається комісією, яка створюється деканатом факультету.

Результат підсумкової оцінки з навчальної дисципліни для студента денної форми навчання визначається як *середньоарифметична сума балів поточного (семестрового контролю) та екзамену.*

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Ергономіка та ергодизайн : Підручник / С. В. Сьомка. Київ : НАКККіМ, 2017. 604 с. (<file:///C:/Users/user/Downloads/12322.pdf>).
2. Дизайн інтер'єру, меблів та обладнання : Підручник / С. В. Сьомка, Є. А. Антонович. Київ : Ліра-К, 2021. 400 с. (<https://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/2524>).
3. Ергономіка в дизайн-проектуванні: Навчальний посібник / С. В. Сьомка. Київ: НАКККіМ, 2016. 244 с. (<file:///C:/Users/user/Downloads/СЬОМКА%20С.В.%20Ергономіка%20в%20дизайні.%20КЛ.pdf>).
4. *Charlotta and Peter Fiell. Design of the 20th Centuri. Taschen Bibliotheka Universalis. 2023.
5. Пікард Ч., Кнопф Дж., Гувейз, Фоукс Н. Колір і світло / Чарлі Пікард, Джаміла Кнопф, Гувейз, Натан Фоукс. Пер. З англ.. Наталія Купрійчук. – Київ : ArtHuss, 2024. 384 с. Серія «Віл майстрів мистецтва».

Додатковий

6. 022 Дизайн: Стандарт вищої освіти / Антонович Є.А. та ін. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2018. 14 с.
7. ДСТУ EN 17161:2022 Дизайн для всіх. Доступність виробів, товарів та послуг згідно з підходом дизайну для всіх. Розширення кола користувачів (EN 17161:2019, IDT). Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2022.
8. [ДСТУ 7233:2011. Дизайн і ергономіка. Основні положення.](#) Київ : Держспоживстандарт України, 2011.
9. [ДСТУ 3899:2013. Дизайн і ергономіка. Терміни та визначення основних понять.](#) Київ : Мінекономрозвитку України, 2014.
10. [ДСТУ 7251:2011. Дизайн і ергономіка. Вимоги дизайну та ергономіки. Номенклатура та порядок вибору.](#) Держстандарт України, 2011. 32 с.
11. *Заварзін О. Архітектура та дизайн: Енциклопедичний довідник. Київ: Державний торговельно-економічний університет, 2023. 404 с.
12. Мигаль С. П. Проектування меблів : Навчальний посібник. Львів: Світ, 1999. 216 с. (базовий підручник в Україні)
13. Сімонік А.С.Засоби виразності (біоенергетичні, біоритмічні аспекти). – Київ: ТОВ «Юрка Любченка», 2018. 269 с. (монографія)
14. Стрілець В. Ф. Принципи розвитку формотворення меблів у епоху перших цивілізацій людства. Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну. – К.: КНУКіМ 2019. - №2. С. 166 – 177.
15. Сьомка С. В., Антонович Є. А. Дизайн інтер'єру, меблів та обладнання : підручник. Київ : НАКККіМ, 2018. 360 с.

16. Сьомка С. В., Біоніка в дизайні середовища: Навчальний посібник / С. В. Сьомка. Київ: НАКККіМ, 2016. 244 с.

17. Стрілець В. Ф. Вимоги до проєктування сучасних меблів в житловому та громадському середовищі Архітектурний вісник КНУБА: наук.-вироб. збірник. Київ: КНУБА, 2017. Вип. 11. С. 164–177.

Інтернет-ресурси

18. Заварзін О. О. Дизайн архітектурного середовища: Енциклопедичний довідник. Київ: НАКККіМ, 358 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/2484>

19. Екодизайн в інтер'єрі. URL : <https://www.mebelok.com/uk-ua/eko-dizayn-v-interjeri/>

20. Ергономіка в дизайні інтер'єру : особливості і створення. URL : <https://homepic.com.ua/art/946>

21. Ергономічні вимоги для організації робочого місця. URL : <https://www.gpp.in.ua/robota/ergonomichni-vimogi-dlya-organizatsiji-robochogo-mistsya>

22. Екологічні та дизайнерські рішення в сантехніці для ванних кімнат. URL : <https://expert.agromat.ua/designs/ekologicheskije-i-dizajnerskim-resheniyam-dlya-vannykh-komnat>

23. Колористика в дизайні. URL : <https://www.komarov.design/koloristika-v-dizaini-osnovi-tieoriyi-koloru-poradi-vieb-dizainieram-pochatkivtsiam>
https://cases.media/en/article/robota-z-kolorom-v-dizaini?srsId=AfmBOorAEmhXjaGZpLkfh_rGRk3o7APe1g0Oa-M94-EYehnecwzMxBWY

24. Основи композиції та дизайну. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://sites.google.com/view/grdesign99/>

25. Світлодизайн в інтер'єрі : що потрібно знати про світло. URL : <https://www.brille.ua/ua/svetodizajn-v-intrere/>

Рекомендовані джерела за позначкою (*) наявні у науковій бібліотеці ДТЕУ